

MÓJ ŚWIATEK

Dwutygodniowy dodatek „Kurjera Zachodniego” dla dzieci.

Pod redakcją Czarnego Wujaszka.

W góry, w góry, miły bracie,
Tam swoboda czeka na cię.

TATRY I GORALE.

Za Krakowem mgły sinawe,
coś się wznosi ponad chmury:
toć to Gieront, śpiący rycerz,
to są Tatry, nasze góry.
Co za dziny na Podhalu:
wielkie skały, piękne grotty,
cud nad cuda — Morskie Ōko,
a po drodze wodogrzmoty.
A na skałach limby, smreki,
turnie śniegiem bramowane,

w hałach stada trzód, juhasów,
a w dolinie Zakopane.
A Górale — górszy ludzie:
na kark guńki, w garść ciupagi,
lud to bystry i rozmowny,
ma dość hartu i odwagi.
Przez dzień cały rąbie w lesie,
a gdy trzeba — w góry pnie się,
a jak zajdziesz do Morskiego,
to zatańczy zbójnickiego.

A. Ch.

Młodziki, ćwiki i wywiadowcy

ZŁOT HARCERZY SOSNOWIECKICH W LASACH JAWORZNICKICH

20 maja rozpoczął się zlot drużyn z Sosnowca i okolic w lasach pod Jaworzniem. W pierwszym dniu a więc w sobotę wieczorem, pogoda nie dopisywała. Harcerzom jednak

ciepły majowy deszcz nie mógł przeszkodzić w zamianie spędzenia wspólnie trzech dni na łonie natury pod gołym niebem, albo w namiotach.

Przed wieczorem do oboźnego zgłosiło się około 10 drużyn. Młodzi harcerze spali w szkole powszechnej, przygotowanej zgóry na schronisko noclegowe. Do modlitwy wieczornej trwała gorączkowa praca rozpinania namiotów i szykowania wierzery. Zapadł zmrok. Dh. komendant dał znak ciszy nocnej. Pogasiły światła, rozstawiono warty i sen głęboki, po ciężko przepracowanym dniu, ogarnął obóz. Jako kwatermistrz wracałem ze szkoły po ulokowaniu w niej młodszych. Zbliżywszy się do obozu, trafiłem na zmianę warty o 11-ej w nocy. Zostawiłem power i podkradłem się do namiotu dh. komendanta. Zatrzymałem do środka — pusty. Rozpinam go i wchodzi. Warta mnie spostrzegła; niespokojnie coś między sobą gwarzą, wskazując namiot, przez który zamierzałem dostać się do wnętrza obozu. Czekam chwilę i próbuję wyjść z namiotu. Po chwili słyszę wezwanie:

— „Stój! Kto idzie!

A więc warty czuwają.

Ucieszony, odpowiadam: kwatermistrz!

— Hasło? — woła półgłosem wartownik. „Kryzys!“ Odzew? — Redukcja! (Pomysł oczywiście dh. komendanta Ziółka)

Droga wolna! Zmęczony wsuwam się do jednego z namiotów. W pierwszej chwili powietrze wydało mi się takie, że chyba nożem byłoby je można krajać. Uchyliłem ruchomą część przedniej ściany namiotu i zawinawszy się w koc przy szumie wiatru i odgłosów chrapiących harcerzy zasnąłem twardym snem. Rano o 5-ej pobudka dla trucicieli (czyli kucharzy), a o 6-ej cały obóz zamienił się w barwne mrowisko. Ruch, krzątanie, porządkowanie namiotów, mycie się w źródlanej wodzie zimnej tak, że można było w niej bez przesady lody ukłęcić. Co chwila ze śpiewem przychodziła nowa drużyna, nowe rozpinając namioty i jedno więcej rozpallając ognisko. Za obozowiskiem buchały kłęby dymu, niesącego ze sobą mile lechzące zapachy świeżej kawy, mleka i innych doskonałości.

Ratna gimnastyka odbyła się na przyległej łące w promieniach słońca, które tego dnia triumfalnie podniosło głowę, jakby ciekawe, co też ci harcerze w tym obozie robią. Ale okazało się, że nie tylko słońce było ciekawe, bo od południa zaczęło się schodzić mnóstwo gości. Jakoż i było na co patrzeć. Każda drużyna przed swym namiotem postarała się o jakąś dekorację: były więc klomby i ornamentacje z drobnych napozór rzeczy, a jednak tak bardzo upiększających obóz. Układano szyszki na pewne wzory i symbole, barwne chorągiewki zastępów i flaga narodowa, powiewały na południowym wietrze, a cały obóz aż tętnił od życia.

Wieczorem przyzneczenie przy ognisku, wśród śpiewów i wiwatów. Dh. komendant hufca L. Ziółek również nie próżnował i jak zwykle okazał się bezkonkurencyjnym w swym repertuarze. Hufiec nasz wzbogacił się o kilkudziesięciu młodzików, wywiadowców i ćwików. Wśród przybyłych dru-

zyn wyróżniła się sławetna 8-ka ze Środuli.

Upłynęły dwa dni spędzone zdala od dymów i kurzów miasta, wśród wiosennej przyrody i nastrojów. Niejeden, co dotychczas z pesymizmem patrzył na harcerstwo, a był na szacie i widział życie obozowe, nie w szacie

barwnych referatów, ale talkie, jakim ono jest w rzeczywistości, to nabrał z pewnością poszanowania dla organizacji i jej członków, których myślą i hasłem przewodniem są słowa: „Ojczyzna, nauka i ochota“.

Kruk

DZIECI W RADJOSTACJI.

(Wrażenia z pobytu dzieci ze szkoły nr. 4 w Sosnowcu w Polskim Radjo w Katowicach-.

Dnia 5 maja r. b. nasza orkiestra szkolna, do której i ja należę, w liczbie 25-ich uczniów pojechała do Polskiego Radja w Katowicach, gdzie mieliśmy grać na „skrzyńeczce dla dzieci“. Zaraz po przyjeździe udaliśmy się na ul. Mieleckiego, gdzie w jednym z domów mieści się stacja nadawcza.

Zaprowadzono nas do studia kameralnego. Jest to niewielki pokój, cały wyłożony aksamitem. Całe umeblowanie studia stanowią: krzesła, fortepian, oraz stoliczek z najważniejszym przedmiotem — mikrofonem. Na ścianie umieszczony jest napis: „Cisza! Radjostacja czynna — któ-

ry po otwarciu mikrofonu się zapala czerwonym światłem.

Zaraz zaczęliśmy się przygotowywać do występu, nasz nauczyciel p. St. Głowania począł stroić instrumenty. Mnie tymczasem bo ja miałem przemawiać do radja, opiekunka „skrzyńeczki“, „Ciocia Hela“ zabrała mnie do osobnego, bocznego pokoju, abym wygłosiła przemówienie, co mi się bardzo udało. Wróciłam zadowolona

DZIECI ŚPIEWAJĄ O WIOŚNIE.

na do studio, gdzie zaczęły się już schodzić katowickie radjosluchaczka, bo zbliżała się godz. 14.55 — czas rozpoczęcia skrzyńeczki.

Audycja się zaczęła. Teraz wszyscy musieli się zachowywać cichutko. „Ciocia Hela“ zagailla skrzyńeczkę — odpowiedziała na kilka liścików zamiejscowych radjosluchaczek — niektóre obecne dzieci popisywały się grą na fortepianie i harmonijce ust-

nej, deklamacją i t. d. My wszyscy podczas tego siedzieliśmy, jak na rozżarzonych węglach, oczekując chwili, w której mieliśmy zacząć. Wreszcie ciocia Hela oznajmiła, że z Sosnowca ze szkoły nr. 4 przyjechała orkiestra, której grę radjosluchaczka za chwilę usłyszą i zawezwała mnie do mikrofonu. Podeszłam, trochę zmieszana, ale nie tracąc pewności siebie — i zaczęłam przemawiać do „kolegów i koleżanek“ — w kraju i zagranicą. Starłam się mówić jaknajwyraźniej i jaknajładniej, (mimo pewnej tremy, mówiłam zupełnie dobrze — jak mnie potem zapewniano). Skończywszy cofnęłam się na swoje miejsce.

„Chwila“ na którą czekaliśmy z u-
pragnieniem — nadeszła!

P. Głowania dał nam znak — i roz-

poczęliśmy marsza p. t. „Wizja szyl-
dwacha“. Początkowo byliśmy trochę
omięśmieleni, ale po chwili „wzięli-
śmy rozpęd“ — i oto: krakowiak „A-
lulu“, mazur „Hałaburda“, polka „Mi-
chałowa“, trojak, kujawiak „Płynie
woda“ następowały szybko, grane
śmiało i pewnie. Po każdej melodji
inne radjosluchaczka, wraz z ciocią
Helą, dawały nam huczne brawo. Gra
naisza wszystkim się bardzo podoba-
ła. Wreszcie, zapraszani jeszcze kiedy
na skrzyneczkę przez ciocię Helę, o-
puściliśmy studio.

Z pobytu w Polskim Radjo w Ka-
towicach przywieźliśmy miłe i niezat-
arte wspomnienia.

Napisała Kazia Kosińska (Filate-
listka) ucz. kl. VI A, szk. nr. 4 w So-
snowcu.

BOHATER STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Włokąc za sobą szerokie pióropusze
dymu suną dalekobieżne pociągi po-
przez niezmierzone stepy i prerie Da-
lekiego Dzikiiego Zachodu. W pociąg-
ach tych, w wygodnych sypialnych
wagonach, jadą codziennie miljoner-
zy, kupcy, „businessmani“, czyli „lud-
zie interesu“, jak popularnie nazy-
wają tych panów w całej Ameryce.
Jadą sobie spokojnie, śpią w sypial-
nych wagonach, jedzą w wagonach re-
stauracyjnych, obsługują ich lokaje,
kelnerzy... cały sztab pomocników...
W wagonach mieszczą się sale do
gier przezroczystych, łazienki, w ka-
żdym wagonie telefon i radjo... czegoż
więcej potrzeba?

A przecież nie dalej jak pięćdzie-
siąt lat temu po tychże stepach bez-
brzeżnych, na daleki dziki Zachód —
„Wild West“ jechały wtedy, nie kole-
je wygodne, jeno wozy ładowne towa-
rami... powożone przez zawodowych
pocztyljonów wozy, które toczyły się
deniwie, powoli przez długie miesiące
zanim przybyły do celu zamierzonego.
Przy wozach jechali mężczyźni z

bronią gotową do strzału... bacząc pil-
nie, czy zza pobliskich krzaków nie
wychyli się pióropusz czerwomoskó-
rego, czy nie zajęcą w powietrzu
zdradliwe strzały, nie zaatakocze rzu-
cony wprawna ręką tomahawk.

Droga dłużyła się wtedy okropnie.
Od jednego „fortu“ do drugiego, trze-
ba było jechać przez cały dzień, od
poranku do zmroku, a bywały także
okolicie, gdzie fort był wielką rzadko-
ścią — trzeba było doń jechać przez
dni kilka, a nieraz i kilkanaście po
bezludnym stepie.

W fortach tych, jak to już wiecej
z przelicznych opowieści, pełnili swą
powinność żołnierze. Tutaj zmieniano
przemęczone konie. Tutaj był bezpie-
czny wypoczynek po wszystkich tru-
dach uciążliwej podróży.

Karawany z towarem odprowadza-
ne były w ciągu drogi z jednego fortu
do drugiego przez specjalne eskorty.
I ludzie tych eskort znali dobrze swój
odcinek drogi. Nie zwiodły ich zasadz-
ki czerwomoskórych, nie dali się wziąć

„Zdradziectwom Wężom“, czy „Ra-
czym Jeleniom“ na lep.

Wśród takich zawodowych przewo-
dników i ochraniaaczy mienia podró-
żnych zasłynął pewnego razu młody
chłopak, nazwiskiem William Fryde-
ryk Cody. Ten Cody już jako siedmio-
letni chłopczyk otrzymał od wodza
zaprzyjawnionego z białymi szczepu
— dzielnego komiczka, zwanego po an-
gielsku „Pomny“. Indjanie sądzili, że
koń nie da się oblaśkawić białemu
chłopakowi i ucieknie w prerję, a oni
będą mieli uciechę. Jakież było ich
zdumienie, gdy młody William wsko-
czył na konia i po krótkiej jeździe
„Pomny“ był już potulny jak bara-
mek.

William Cody zabrał się więc do
pracy od najmłodszych lat. Wychow-
wany na jednym z takich fortów od
najwcześniejszej młodości jeździł po
prerji, którą znał może lepiej, niż
miejeden czerwonoskóry. Początkowo
brany był w drogę jako chłopak, ob-
sługujący eskortę. Potem zaawanso-
wał i specjalnością jego było sprowa-
dzanie do fortu zdziczonych koni. O-
we zdziczałe konie oswajał napowrót,
przyprowadzał do fortu i otrzymywał
za nie nagrodę.

A wiadomo, jaką cenną rzeczą był
wówczas koń. Koń to majątek. A ka-
rawany napadnięte przez Indjan by-
wały łupione doszczętnie. Indjanie pa-
lili wozy podróżnych, zrabowane rze-
czy chowali w tajnych kryjówkach,
a konie puszczałi samopas w prerję,
nie chcąc ich zatrzymywać w swoich
obozach, bo wtedy żołnierze z fortu
odrazu wiedzieliby który szczep do-
konał napadu i zemsta byłaby sroga...

Takich koni w prerji była moc wiel-
ka. Zdziczałe, łączyły się w stada i gro-
mady z rżeniem i tętentem kopyt prze-
latywały przez step, pustosząc wszyst-
ką dokoła, niezem bawoły lub bizony.

Młodzieniec Cody wstawił się tedy
jako polawiacz koni. Potem przyłą-
czono go do eskorty, gdzie znów zasły-
nął jako strzelec nad strzelcami, o o-
ku wprawmem i niezawodnem.

William Cody został bohaterem na-

rodowym Ameryki. Poprosto wydzie-
rano go sobie z rąk — a Indjanie na-
dali mu honorowe nazwisko Buffalo,
czyli „Bawół“. Swoi, to znaczy Angli-
cy, już przedtem nazwali go Bill, ma-
ły Bill, a Bill po angielsku znaczy
Dziób i stąd powstało to połączenie.

Przezwiśko Buffalo — przyłgnęło
do pana Cody od chwili gdy dowiedział,
że jest najlepszym myśliwym dale-
kiego szlaku. Nikt tak jak on nie po-
trafił polować na dzikie bestje, a po-
lowanie to połączone było zwykle z
tysiącznemi niebezpieczeństwami. O-
szalały bawół — nawet w pojedynkę,
nie tylko w stadzie, był przeciwni-
kiem bardzo groźnym. Jeździec na-
wet się nie spodziewał, kiedy wyle-
ciał wraz z koniem w powietrze, kie-
dy konał na straszliwych rogach ba-
wołu.

Buffalo Bill zasłynął tedy na całą
Amerykę, jako najlepszy jeździec, naj-
lepszy cowboy, najlepszy strzelec i
myśliwy. Jego strzelba „Lukrecja“ ró-
wnież była słynna szeroko i daleko.
To samo można powiedzieć o jego nad-
zwyczajnym koniu, który dzielił z pa-
nem swoim niezliczone wyprawy za-
wsze dzielny, zawsze gotowy do walki.

Potem nadeszła kirwawa wojna z
czerwonoskórymi, wojna zakończona
olbrzymią porażką Indjan, po której
już nigdy nie podnieśli głowy i nie od-
kopywali wojennego topora.

W wojnie tej Buffalo Bill zasłynął
jako żołnierz niepośledni, pasowany
już ostatecznie na bohatera Starów
Zjednoczonych.

W tej wojnie wyzwiał Buffalo Bill
na pojedynkę słynnego wodza czerwo-
noskórych — „Yellow Hand“ czyli
Złotą Rękę.

I stanęli naprzeciw siebie dwaj stra-
szni przeciwnicy — Indjanin uzbro-
jony w tomahawk, Bill w krótki szty-
let myśliwski. Pojedynkę zakończył
się zwycięstwem Buffalo Billa, a świę-
ta wojna z blademi twarzami zakoń-
czona została wiecznym pokojem!

Po tym pojedynku Buffalo Bill —
właściwie William Cody został wy-

brany, wciąż jako bohater narodowy, do parlamentu i zamianowany przez prezydenta Stanów Zjednoczonych pułkownikiem.

Takie to było życie najslawniejszego trappera, zdobywcy i myśliwego. Musiał porzucić teraz już żywot cowboya — musiał się jać innego rzemioska. Zaczął handlować, ale tu mu już nie dopisywało szczęście, tak jak w

prerji. Prędko zbankrutował i zmarł w całkowitej nędzy, prawie zapomniany przez współczesnych, w roku 1917.

Na cmentarzu w Lockout Mountains znajduje się jego grobowiec ze skromnym napisem, „ś. p. William Fryderick Cody — Buffalo Bill, 1846 — 1917.“

H. R.

LILIPUCIA KWADRYGA.

Pewien znany amerykański hodowca koni ofiarował swemu dziesięcioletniemu synkowi zaprzęg z czterech małych kucyków. Czwórka pony zaprzęgnięta do kwadrygi, wzorowanej na starorzymskich zaprzęgach przedstawia jedyny w swym rodzaju widok.

Odpowiedzi Czarnego Wujaszka

NA LISTY CZYTELNIKÓW „MOJEGO ŚWIATKA“.

Biały Kotek. Legenda o oswobodzicielu Szwajcarji bardzo interesująca. Musisz jednak usiąść jeszcze raz do pisania i raz jeszcze legendę opracować w ten sposób, żeby to zdarzenie historyczne stało się bardziej zrozumiałe dla naszych Czytelników. W swoim opowiadaniu

nie wspomniałeś o ciężkim ówczesnym położeniu Szwajcarji i nie zaznaczyłeś silnie tego, że Wilhelm Tell walczył o wolność swej ojczyzny. To przecież w tej całej legendzie najważniejsze.

Krychna Pochciałówna. Twoje „przygody“ odkładam do następnego

numeru. Szkoda, że do łamigłówek nie przysłałaś rozwiązań.

Stefan Hardt. Twoja opinja o rozwiązywaniu zagadek jest słuszną. Kształcą umysł i są miłą rozrywką. Może spróbujesz sam ułożyć łamigłówek?

Jędrus Blok. Popracuj jeszcze raz nad innymi łamigłówkami. Te, które przysłałaś jeszcze się do druku nie

nadają. Zamiast w sekrecie, spróbuj opracować łamigłówki z mamusia.

Niezapominajka i Zbigniew Tusiewicz: Łamigłówki, nadesłane przez Was, są za trudne.

Zbyszek. Masz słuszną. W siódmym rzędzie ma być „jaśmin“. W uzupełnianie zakradł się błąd i dwie kratki złożono za dużo.

ROZRYWKI UMYSŁOWE.

ROZWIĄZANIE ŁAMIGŁÓWEK

Z NR. 4 „MOJEGO ŚWIATKA“.

Łamigłówka I: HENRYKA PUSTOWÓJTÓWNA.

Łamigłówka II: WNEBOWSTĄPIENIE PAŃSKIE.

Uzupełnianka przyrodnicza: KONWALJA.

Metagramy: 1) KOPA — ROPA;

2) MAPA — KAPA — PAPA.

Zagadka dla uważnych: NARCYZ.

DOBRE ROZWIĄZANIA NADEŚLALI:

1) Lemia Jodłowska, 2) „Przyszła Pilotka“, 3) Jurek Morgulec, Dąbrowa Górna, 4) Jędrus Blok, 5) „Mały Lotnik“, Sosnowiec; 6) Lodia Kowalska, Sosnowiec; 7) Janina Milewska; 8) Krysia z Sosnowca; 9) G. R. Szydłowski, Sosnowiec; 10) Krysia Siemieńska, Sosnowiec; 11) Klómas Jerzy, Sosnowiec; 12) Ostaszewski Włodzisław, Dąbr. Górna; 13) Pyciak Czesław; 14) Marysińska Hirska, Sosnowiec; 15) Halinka Szurgocińska; 16) Bożenna Janczykowska, Sosnowiec; 17) Jędrus Bardach; 18) Basia Gajewska, Sosnowiec; 19) Cesia Chmielnicza, Sosnowiec; 20) Gawęcka Genowefa, Sosnowiec; 21) Mirusia Boska, Olkusz; 22) Fredzia Oksemhendlerówna, Sosnowiec; 23) Hans Strack, Sosnowiec; 24) Biernat Jerzy, Dąbr. Górna; 25) Stasia Halówna; 26) Stelmachówna Wiesia, Dąbr. Górna; 27) Mł. Mamelokówna, Sosnowiec; 28) Danusia Kuglerówna; 29) Danuta Wysocka; 30) Zbigniew Tusiewicz, Zawiercie; 31) Jania Jędrzejewska, Sosnowiec; 32) Marjan Saternus, Sosnowiec; 33) Bogusław Porebski z Dańdówki; 34) Leonard Kaszycki, Sosnowiec; 35) Oluchna Chętkowska; 36) Ludek Ch. z Zabkowiec; 37) Zbyszek z Sosnowca; 38) Wiesław Kucewicz, Sosnowiec; 39) Zbigniew Zawadzki, Sosnowiec; 40) Niusia Tomalówna, Grodziec; 41) Hela Sopotówna, So-

snowiec; 42) Urszulka Kurościówna, Sosnowiec; 43) Ludwik Skorus z Dańdówki; 44) Jerzy Zieliński, Sosnowiec; 45) Wanda Teperka, Sosnowiec; 46) Oleńka Banasikówna, Grodziec; 47) Zygmunt Banasik, Grodziec; 48) Rudek Harowitz, Sosnowiec; 49) Oskar Harowitz, Sosnowiec; 50) Manusia Lambert, Dąbr. Górna; 51) Henryk Kościak, Sosnowiec; 52) Wanda Banasikówna, Zagórze; 53) Marysia Rutkowska, Sosnowiec; 54) Wacia Cymerówna, Dąbr. Górna; 55) Stefcia Mamelokówna, Dąbr. Górna; 56) Stefan Hardt, kop. Rymer; 57) Jędrus Falkowski, Sosnowiec; 58) Marja Meżykowska, Sosnowiec; 59) Danusia Falińska, Sosnowiec; 60) Wiesława Bogdańska, kop. „Mortimer“; 61) Alicja Smokówna, Sławniów; 62) Zenobia Pająkówna, Sosnowiec; 63) Mirosława Szymańska, Zagórze. Ponadto przysłano dwa rozwiązania niepodpisane.

NAGRODY OTRZYMALI:

1) Mirosław Wyderko (Mały Lotnik), Sosnowiec — „Zielony Promień“ J. Verne.

2) Stelmachówna Wiesia, Dąbr. Górna. — „Najpiękniejsze bajki z 1001 nocy“ z ilustracjami.

3) **Wiesława Bogdańska**, kop. „Mortimer“ — „Robinson Kruzoe“ Daniela Defoe.

4) **Hans Strack**, Sosnowiec — „Podróż Gulliwera“ J. Swifta.

5) **Halinka Szurgocińska** — „Osada w wielkiej pustyni“ kapitana Mayne-Reida.

6) **Henryk Kościak**, Sosnowiec — „Robinson Szwajcarski“ J. R. Wyssa.

7) **Ludwik Skorus** z Dańdówki — „Gulliver w krainie czarodziejów“ Jonatana Swifta.

Łamigłówka I.

(Ułożył Haus Strack).

1	X				
2		X			
3			X		
4				X	
5					X
6				X	
7			X		
8		X			
9	X				
10		X			
11			X		
12				X	
13					X

W powyższą figurę prostokąta wpisać 13 wyrazów pięcioliterowych — kratki oznaczone krzyżykami dadzą rozwiązanie; tytuł książki dla dzieci H. Beecher - Sitowe.

ZNACZENIE WYRAZÓW: 1) powszednie pożywienie, 2) państwo w Azji, 3) stare rzeczy, 4) inaczej ojciec chrzestny, 5) pływa w stawie, 6) inaczej zaszczyt, 7) okrycie na zimę, 8) inaczej brama, 9) adres, 10) inaczej tegi, 11) inaczej trakt, 12) wielkie drzwi, 13) drzewo w ciepłych krajach.

Łamigłówka II.

(Ułożył Leonard Kaszycki).

Z podanych niżej sylab ułożyć 18 wyrazów, których pierwsze litery czytane zgóry na dół dadzą rozwiązanie.

SYLABY: cho — o — ka — e — bu — na — ka — chus — ba — gła — mjał — ma — ze — dzie — a — ta — se — lja — ga — o — gra — ta — wan — a — resz — o — se — na — koń — li — ta — bur — lu — kre — i — wa — e — mi — i — cja mi — sa — e — ge — fja — dny — ła.

ZNACZENIE WYRAZÓW: 1) Zwierzę podzwrotnikowe, 2) Imię żeńskie, 3) nauka, 4) Inaczej piękny, 5) samogłoska, 6) inaczej internet, 7) oświetlenie, 8) imię żeńskie, 9) słowiańska bogini, 10) samogłoska, 11) bóg wina, 12) inaczej pozostałość, 13) Ryba, 14) środek odtłuszczający, 15) miejsce urzędowania sekretarza, 16) napój, 17) przyrząd do zycia, 18) inaczej odgłos.

KWADRAT MAGICZNY.

(Ułożył Skorek).

A	U	I	L
A	K	G	F
A	K	P	F
U	I	L	A

W powyższy kwadrat wpisać cztery czteroliterowe wyrazy w ten sposób by pionowo i poziomo miały to samo brzmienie.

ZNACZENIE WYRAZÓW: 1) Część karabinu, 2) mały śledź, 3) owoc południowy, 4) inaczej skrzynia (wspak)

SZARADA

(Ułożyła Filatelistka)

Pierwsze — inaczej 100 m. kw., drugie zaimek wspak, trzecie — produkt papierowy, całość — sztuka. Czy nie tak?